

7.11.2014

FIVA 16/01.00/2014

Modell för lokalbankernas interna kapitalutvärdering

1 Inledning

Oberoende bedömningar ska göras av nedan nämnda moment inom bankens riskhantering och interna styrning. En numerisk bedömning av hanteringen av varje moment och eventuella relaterade kommentarer ska rapporteras på blankett PS01 på den rad som nämns nedan i samband med momentet.

Rad	Moment som bedöms
05	Intern styrning
10	Verksamhets- och omvärldsrisk
15	Kreditrisk
20	Marknadsrisk
25	Likviditetsrisk
30	Operativ risk
35	Kapitaltäckning

Bedömningen ska ske enligt bedömningsskalan i denna bilaga.

2 Tillämpningsråd: exempel på moment som ska bedömas

Nedan beskrivs i form av tillämpningsråd de viktigaste delområdena som bör beaktas i varje moment och ges exempel på vad som krävs för hanteringen av delområdena.

Rad 05: Intern styrning

Verksamhetsmål

Exempel:

► Banken har klara verksamhetsprinciper och -mål som långsiktigt styr verksamheten och stöder ett ändamålsenligt beslutsfattande och risktagande.

Välfungerande intern kontroll och riskhantering

T.ex.

► Högsta ledningen har fattat beslut om rapportering och andra metoder som ska säkerställa en välfungerande och tillräcklig internkontroll och riskhantering med hänsyn till verksamhetens art och omfattning (organisationsstruktur, oberoende riskkontroll, internrevision och compliance-funktion).

7.11.2014

FIVA 16/01.00/2014

ICAAP-process och kapitaltäckningsanalys

T.ex.

- ▶ Högsta ledningen har minst en gång per år fastställt principerna för den interna kapitalutvärderingen (ICAAP). Högsta ledningen har införlivat ICAAP-processen som en del av ledningen av banken.
- ▶ Högsta ledningen har antagit riktlinjer och processer för kapitaltäckningsanalysen (kapitalbas och kapitalkrav). För kapitaltäckningsanalysen har erhållits/ordnats tillräcklig utbildning och internkontrollen är tillräcklig.
- ▶ Högsta ledningen har fastställt offentliggörandet av principerna för den interna kapitalutvärderingen enligt pelare 3.

Rad 10: Verksamhets- och omvärldsrisk

Strategisk ledning av verksamheten

T.ex.

- ▶ Högsta ledningen har utformat en konsekvent långsiktig strategi och strategiska mål för bankens verksamhet.
- ▶ Den långsiktiga strategin har utformats med beaktande av kapitalmålen och kapitaltäckningen (t.ex. med hänsyn till effekterna av tillväxtmål eller nya produktgrupper på kapitaltäckningen).

Analys av omvärldsutvecklingen

T.ex.

- ▶ Banken har utvärderat den framtida utvecklingen av kundunderlaget (t.ex. näringsliv och invånarantal) och konkurrensläget.
- ▶ Banken har utvärderat den väntade omvärldsutvecklingens effekt på bankens verksamhetsförutsättningar och lönsamhet.

Verksamhetsplanering och styrning

T.ex.

- ▶ Banken planerar sin verksamhet regelbundet och konsekvent. Planeringen bygger på konkreta verksamhetsmål och prognoser, t.ex. för intäkter, kostnader, lönsamhet och marknadsandelar.
- ▶ Verksamheten styrs systematiskt. Den historiska utvecklingen och förändringarna i verksamheten följs upp t.ex. med hjälp av internredovisningens rapporter.

Rad 15: Kreditrisk

Hantering av kreditprocessen

T.ex.

7.11.2014

FIVA 16/01.00/2014

- ▶ Kreditgivningsprinciperna och kreditprocessen (kreditgivningsbefogenheter, kreditvärderingar, kreditbeslut, säkerhetshantering, prissättning av kreditrisk) är klart fastställda och införlivade i bankens rutiner.
 - ▶ I prissättningen av krediter har förhållandet mellan förväntad avkastning och risk konsekvent beaktats.
- Kreditvärderingarna av exponeringar/motparter uppdateras regelbundet.
- ▶ Problemfordringar och riskkunder har identifierats och rutiner tagits fram och införts.

Kreditriskstrategi och hantering av kreditlimiter

T.ex.

- ▶ Banken har upprättat en konsekvent kreditriskstrategi som fastställer målen för kreditstruktur och kreditkvalitet.
- ▶ För diversifiering av kreditrisk (för hantering av riskkoncentrationer) har banken ställt gränser för olika element, såsom kunder, produkter och branscher.
- ▶ Gränserna är konsekventa och motiverade ur riskhanteringsperspektiv.

Rapportering och kontroll av kreditrisker

T.ex.

- ▶ Bankens högsta ledning övervakar regelbundet
 - läget inom de största kundgrupperna (kundgrupp= grupp av kunder med inbördes anknytning)
 - att kreditbesluten håller sig inom ramen för befogenheterna
 - att kundgruppsexponeringarna i kreditportföljen håller sig inom limiterna
 - att kreditprocessen, kreditriskstrategin och kreditlimiterna är lämpliga och uppdaterade.

Rad 20: Marknadsrisk

Identifiering och mätning av marknadsrisker och fastställande av principer för mätningen

T.ex.

- ▶ Banken har fastställt principerna för mätning (inkl. stresstest) och värdering av marknadsrisker.

Marknadsriskstrategi, organisation och ansvarsfördelning samt hantering av marknadsrisklimiter

T.ex.

- ▶ Banken har upprättat en marknadsriskstrategi med långsiktig policy för riskvillighet och definition av handelslagret.
- ▶ Banken har fastställt limiter för olika marknadsrisker
- ▶ Banken har fastställt ansvarsfördelningen för riskhanteringen.

Rapportering och kontroll av marknadsrisker

7.11.2014

FIVA 16/01.00/2014

T.ex.

- ▶ Bankens högsta ledning övervakar regelbundet
- att marknadsrisken håller sig inom ramen för fastställda gränser
- resultatet av den verksamhet som innehåller marknadsrisk
- resultatet av stresstesterna.

Rad 25: Likviditetsrisk

Identifiering och mätning av likviditetsrisk och fastställande av principer för hanteringen av risken

T.ex.

- ▶ Banken har upprättat kontinuitetsplaner och fastställt principerna för hantering och mätning (inkl. stresstest) av risken.

Rapportering och kontroll av likviditetsrisk

T.ex.

- ▶ Bankens högsta ledning övervakar regelbundet
- likviditetsbufferten
- inlåningsutvecklingen
- de likvida tillgångarnas/investeringarnas volym och sammansättning
- utvecklingen av andra finansieringskällor (hypoteksbank m.m.)
- resultatet av stresstesterna.

Rad 30: Operativ risk

Identifiering och mätning av operativa risker och fastställande av principer för hantering av riskerna

T.ex.

- ▶ Bankens högsta ledning har godkänt en separat policy/intern instruktion för hantering av operativa risker. Instruktionen har uppdaterats regelbundet, t.ex. årligen, för att motsvara förändringarna i verksamheten.
- ▶ Banken har identifierat och dokumenterat de operativa riskerna med viktiga produkter, tjänster, funktioner, processer och system.
- ▶ Bankens operativa risker har bedömts kvantitativt (sannolikheten för och storleken av en förlusthändelse).
- ▶ En oberoende internrevision har bedömt om hanteringen av operativa risker är tillräcklig. Hanteringen har granskats regelbundet, t.ex. årligen.

Rapportering och kontroll av operativa risker

T.ex.

- ▶ Banken har en organiserad insamling av uppgifter om förluster och en process för rapportering av risker.
- ▶ Bankens högsta ledning behandlar regelbundet rapporterna om realiserade operativa risker.

7.11.2014

FIVA 16/01.00/2014

► Banken har ett täckande försäkringsskydd som utvärderas regelbundet.

Rad 35: Kapitältäckning

Beräkning av riskbaserat kapitalbehov och hantering av kvalitativa risker (samlad bedömning av kapitältäckningen)

T.ex.

► Banken har bedömt storleken av de kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och övriga risker som inte fångas upp vid beräkningen av kapitalkrav enligt pelare 1. Banken har med hänsyn till sina egna särdrag bestämt hur mycket kapital som ska reserveras enligt pelare 2 för att kapitältäckningen inte ska äventyras ens vid exceptionella förlusthändelser.

► Dimensioneringen av det kapital som allokerats enligt pelare 2 bygger på konsekventa metoder och analyser, t.ex. med stresstest.

► I den samlade allokeringen av kapital enligt pelare 2 har beaktat såväl kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som andra faktorer som kräver kapital, såsom planerad expansion.

► Utöver de kvantitativa riskerna har också de viktigaste kvalitativa riskerna identifierats och för hanteringen av dem har redovisats något annat sätt än kapital.

Fastställande av kapitalnivå och säkerställande av kapitältäckningen

T.ex.

► Bankens högsta ledning har fastställt vilken kapitalnivå som behövs för att upprätthålla kapitältäckningen och en plan för eventuell ökning/minskning av kapitalet.

► Kapitalökningar som inte sker med internt tillförda medel är tillförlitligt planerade. Kapitalkostnaderna och riskerna med finansiärskoncentrationer har beaktats.

► Banken har en tillförlitlig plan för kapitalallokering med tanke på extrema situationer (kapitalkris).

Uppföljning av kapitalnivån

T.ex.

► Bankens högsta ledning kontrollerar regelbundet att kapitalbasen är tillräckligt stor.

7.11.2014

FIVA 16/01.00/2014

3 Tillämpningsråd: skala för rapportering av oberoende bedömningar av riskhantering och intern styrning

I blankett PS01 rapporteras en numerisk bedömning enligt skalan nedan för varje moment i denna bil

7.11.2014

FIVA 16/01.00/2014

Betygsatta delområden					
Bedömning	Intern styrning och strategi	Affärsverksamhet	Riskpositioner	Riskhantering	Kapitalplanering
1	Klar strategi / måttfull risktagning / välorganiserad intern styrning	God lönsamhet / Inga omedelbara hot äventyrar bolagets lönsamhet under den närmaste tiden.	Låg risk Riskpositionen har liten inverkan på kapitaltäckningen och likviditetshanteringen.	God riskhantering och riskkontroll Riskhanteringen och riskkontrollen är klart fastställda och tillräckliga i förhållande till verksamhetens art och omfattning.	Beräkningsmallarna, utvärderingsmetoderna och processerna för kapitaltäckningen håller god kvalitet. De möjliggör en noggrann bedömning av behoven av (ekonomiskt) kapital per riskområde och totalt.
2	Rätt stor risktagning / relativt välorganiserad intern styrning	Medelmåttig lönsamhet / Lönsamheten är i någon mån känslig för förändringar i omvärlden.	Skälig risk Riskpositionen påverkar kapitaltäckningen och likviditetshanteringen.	Medelmåttig riskhantering och riskkontroll Riskhanteringen och riskkontrollen är relativt klart fastställda i förhållande till verksamhetens art och omfattning.	Beräkningsmallarna, utvärderingsmetoderna och processerna för kapitaltäckningen håller relativt god kvalitet. De möjliggör en tillräckligt noggrann bedömning av behoven av (ekonomiskt) kapital.
3	Betydande risktagning / tydliga brister i organiseringen av intern styrning	Svag lönsamhet / Lönsamheten är känslig för förändringar i omvärlden.	Betydande risk Riskpositionen har en betydande inverkan på kapitaltäckningen och likviditetshanteringen.	Bristfällig riskhantering och riskkontroll Riskhanteringen och riskkontrollen är bristfälligt fastställda i förhållande till verksamhetens art och omfattning.	Beräkningsmallarna, utvärderingsmetoderna och processerna för kapitaltäckningen är bristfälliga. De kan leda till att behoven av (ekonomiskt) kapital underskattas.
4	Oklar strategi / aggressiv risktagning / stora brister i organiseringen av intern styrning	Verksamheten förlustbringande / Lönsamheten är mycket känslig för förändringar i omvärlden.	Hög risk Riskpositionen kan äventyra kapitaltäckningen och likviditetshanteringen.	Svag riskhantering och riskkontroll Organiseringen av riskhanteringen motsvarar inte verksamhetens art och omfattning.	Beräkningsmallarna, utvärderingsmetoderna och processerna för kapitaltäckningen är dåliga. De leder till en klar underskattning av behoven av (ekonomiskt) kapital.

7.11.2014

FIVA 16/01.00/2014

Samlad bedömning av kapitaltäckningen

Bedömning	Beskrivning	Återverkningar på tillsynen
1	Låg risknivå och god kapitaltäckning.	Företagets verksamhet består av lågriskaktiviteter och i regel räcker normal regelmässig löpande rapportering för tillsynen.
2	Rätt hög risknivå som kan försvaga företagets kapitaltäckning på lång sikt.	Företaget måste vidta vissa åtgärder för att korrigera riskhanteringen och/eller positionerna, men i regel räcker normal regelmässig löpande rapportering för tillsynen. Som en del av den fortlöpande tillsynen övervakar FI att bristerna korrigeras.
3	Betydande risknivå som kan försvaga företagets kapitaltäckning på medellång sikt.	Företaget måste inleda betydande åtgärder för att korrigera riskhanteringen och/eller positionerna. Av vissa riskområden kan krävas tätare och/eller mer omfattande rapportering än den normala regelmässiga löpande rapporteringen. FI genomför ett platsbesök eller en uppföljande inspektion för att kontrollera att bristerna korrigeras.
4	Hög risknivå som kan försvaga företagets kapitaltäckning på kort sikt.	FI kräver snabba och strukturella korrigeringsåtgärder av företaget. Företaget blir föremål för en noggrannare tillsyn som medför tätare och mer omfattande rapportering och extra inspektioner.